

Algemene beschouwingen 2026

Algemene beschouwingen begroting 2026

Algemeen

De laatste beschouwingen alweer in deze raadsperiode. Tijd om de balans op te maken, te kijken wat er goed gaat, en waar we in het volgende jaar nog een tandje moeten bijzetten.

Het zijn ook de laatste van de PvdA, want vanaf volgend jaar zullen we onze krachten bundelen, en fuseren met GroenLinks.

Opgericht in 1946 was de PvdA ook toen al een fusiepartij, met grote idealen. Het ging om de opbouw van een sterke democratische rechtstaat waar solidariteit centraal staat en later de eerlijke verdeling van kennis, macht en inkomen. Om dat voor elkaar te krijgen, vonden wij dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.

Het nastreven van deze idealen is nog steeds noodzakelijk, zeker nu onze democratie onder druk staat, er sprake is van een terugtrekkende overheid en de landelijke politiek het gemunt heeft op minderheden.

In deze beschouwingen richten we ons op de hoofdlijnen. Nog los van het feit dat zeker de afgelopen jaren ons geleerd hebben dat het onmogelijk is om tot in detail in te schatten wat we volgend jaar precies zullen oppakken, moet het wat ons betreft bij de begroting gaan om de hoofdlijnen voor de komende periode, en niet om de details.

Wat vinden we van de begroting en de daarbij gemaakte keuzes, en hoe vinden we dat de gemeente functioneert?

Om daar iets van te kunnen zeggen zullen we eerst aangeven wat wij belangrijk vinden.

Er zijn twee thema's die bepalend zijn voor onze keuzes op alle beleidsterreinen. Het zal inmiddels wel duidelijk zijn, maar ik noem ze hier nogmaals:

- Iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving, op een manier die we met elkaar normaal vinden. Dit heeft invloed op sociaal beleid, woningbouw, sport, cultuur, etc.
- We moeten zorgvuldig omgaan met onze natuur en het milieu, zodat iedereen nu en in de toekomst op een prettige en gezonde manier kan leven.

Sociaal beleid

Sociaal beleid draait om het mogelijk maken van maatschappelijke deelname. Iedereen is primair verantwoordelijk voor zijn eigen bestaan, maar de overheid zorgt voor een vangnet voor degenen die dat niet alleen kunnen. Solidariteit is voor de PvdA een belangrijk uitgangspunt. De overheid wacht niet tot het misgaat, maar biedt actief ondersteuning, signaleert problemen en helpt om het welzijn van inwoners te verbeteren.

We hebben ook bij vorige algemene beschouwingen steeds onze waardering uitgesproken voor de wijze waarop de portefeuillehouder Gerria Toeter deze portefeuille vorm geeft, en dat doen we ook nu.

Zoals ook in de begroting wordt aangegeven zijn alle ambities gebaseerd op drie thema's: bestaanszekerheid bieden, gezond leven makkelijker maken en kansengelijkheid versterken. Het zal niemand verbazen dat dit helemaal in lijn is de visie van de PvdA.

We zijn ook blij met de integrale benadering van de wijkenaanpak, waarbij in bepaalde wijken extra wordt geïnvesteerd om ook de sociale ongelijkheid te verminderen, en daarmee in te zetten op meer gelijke kansen.

Mede in het kader van de besparingsdoelstelling wordt er gewerkt aan een transitie in de zorg met het doel om zoveel mogelijk op te lossen in de eerste lijn, (eigen netwerk, preventie, maatschappelijk werk, praktijkondersteuner) waardoor voorkomen wordt dat teveel wordt doorverwezen naar de veel dure geïndiceerde zorg wordt. (Zoals de wet langdurige zorg)

We zijn het eens met deze aanpak, maar we vinden de verwachte besparing wel erg ambitieus. Er zal immers eerst behoorlijk geïnvesteerd moeten worden in de eerste lijn om eea mogelijk te maken. Bovendien wordt al een winstwaarschuwing afgegeven: “Bij de beschikbare middelen en uitgaven WMO is geen rekening gehouden met de toename van kosten WMO als gevolg van vergrijzing. Doordat het aantal inwoners van 65 jaar en ouder toeneemt, is de verwachting dat het gebruik van WMO-voorzieningen en daarmee samenhangende kosten de komende jaren toeneemt.”

Voor de PvdA is de kwaliteit van de zorg de basis, en niet het in de begroting opgenomen budget. Maw: als de bezuiniging niet wordt gehaald, zal er elders binnen de begroting geld moeten worden gevonden, en wordt niet getornd aan de zorg.

Graag vernemen we de mening van de fracties ten aanzien hiervan.

We hebben in Raalte altijd onze verantwoordelijkheid genomen voor de opvang van vluchtelingen. In september jl zijn de werkzaamheden om te komen tot een nieuwe opvanglocatie voor asielzoekers opgeschort. Wij betreuren dat, zoals we, denk ik, voldoende duidelijk hebben gemaakt in de betreffende raadsvergadering.

Woningbouw.

Dit is een thema dat volgens de gehele gemeenteraad prioriteit heeft.

Complimenten voor de wijze waarop wethouder Alexander Kreule werkt aan de ambitie om meer woningen te bouwen, om beter aan de vraag te kunnen voldoen.

Aan het begin van deze raadsperiode sprak de wethouder zijn ambitie uit, waarvan wij dachten “nou, laten we eerst maar eens zien wat het gaat worden”, maar de resultaten zijn nu zichtbaar.

Er wordt volop gebouwd, niet alleen in Raalte en Heino, maar in vrijwel alle kernen.

Wij zouden het mooi vinden als we erin zouden slagen wat meer goedkope woningen te bouwen. Voor starters op de woningmarkt wordt het steeds moeilijker en vaak zelfs onmogelijk om een woning te kopen. De huizenprijzen zijn de afgelopen jaren zó hard opgelopen, dat de loonstijging die trend niet kon bijhouden, waardoor zijn koophuizen voor starters alsmat onbetaalbaarder geworden.

Het bedrag van €405.000,- dat landelijk wordt gehanteerd voor “betaalbare woning” is voor veel starters helaas onhaalbaar.

Al jaren wordt er daarom in de raad gesproken over de wens om kleinere en goedkopere woningen te bouwen. In Luttenberg hebben ze dat nu gewoon zelf gedaan, door 12 woningen te bouwen voor een prijs van ca 200.000,- per stuk.

Het initiatief hiertoe komt uit Luttenberg, van de Stichting Luttenberg Woont en Plaatselijk Belang.

Via een informatieavond zijn er vanuit het dorp gegadigden gezocht, en gezamenlijk is het plan uitgewerkt en is er een aannemer gezocht. Iedereen kon zijn eigen wensen aangeven, zodat de 12 woningen allemaal een andere indeling hebben.

Binnen de Stichting was er kennis van woningbouw, zodat de mensen een professionele begeleiding hebben gehad.

De woningen zijn vorige zomer opgeleverd, tot grote tevredenheid van de bewoners.

Zonder professionele begeleiding komt zo'n initiatief niet tot stand. Vandaar dat we een motie hebben voorbereid, samen met GB, waarbij we het college oproepen om een coördinerende rol op te pakken, om in alle kernen de bouw van goedkope woningen mogelijk te maken en te stimuleren.

Een tweede motie hebben we voorbereid mbt de zgn Realisatiestimulans.

Dit is een landelijke regeling die onlangs is vastgesteld, ter stimulering van betaalbare woningen, en deze houdt in dat gemeenten van 2026 tot en met 2030 een bijdrage van € 7.000 krijgen per betaalbare woning waarvan de bouw het jaar ervoor is gestart.

Met "betaalbare woning" wordt bedoeld een woning in de categorie sociale huur, middenhuur of betaalbare koop.

De bijdrage is niet-geoormerkt, wat betekent dat deze bij ons in de algemene middelen terechtkomt. Wij pleiten ervoor deze gelden te besteden voor het doel waarvoor ze echt bedoeld zijn, betaalbare woningbouw.

Tot slot willen we onze grote waardering uitspreken voor de 12.9 mln aan subsidie die is verkregen voor de bereikbaarheid van woongebieden. Dit lukt alleen met een uitstekende voorbereiding,

Duurzaamheid

Duurzaamheid is voor de PvdA een topprioriteit. We willen een gezonde gemeente, niet alleen voor nu, maar ook voor toekomstige generaties. Ook dit is bestaanszekerheid.

Een gezonde gemeente is een gemeente waar het welzijn van de inwoners voorop staat. Zowel fysiek als mentaal. Fysiek betekent dat de inwoner geen last heeft van de uitwassen van intensieve veehouderij, akker- en tuinbouw. Of van de uitstoot van de industrie en de geluidsoverlast van het verkeer.

Het is vaste prik dat we bij de algemene beschouwingen aangeven dat we ons grote zorgen maken over de wijze waarop we in Raalte het thema duurzaamheid oppakken. De wijze waarop we als gemeente hieraan invulling geeft vinden wij zoals bekend al lange tijd onvoldoende, maar het is nu wel heel erg.

We zijn op dit dossier deze hele collegeperiode al zwaar teleurgesteld, en missen enthousiasme, daadkracht en creativiteit om van deze belangrijke portefeuille echt iets te maken.

De wijze waarop het grootste project voor zonnepanelen op dit moment de mist in gaat vinden wij tenenkrommend, en symptomatisch voor de aanpak van de duurzaamheidsportefeuille.

Ruimtelijke Ordening

Ruimtelijke ordening is bij uitstek het thema waarbij de gemeente eigen beleid kan ontwikkelen en waar een college zijn stempel op kan drukken. De gevolgen hiervan zijn heel belangrijk voor de inwoners, vandaar dat communicatie hierover cruciaal is.

In de periode dat ik in de gemeenteraad zit heb ik nooit zoveel telefoontjes en mailtjes gekregen van inwoners of zelfs PB's die ontevreden zijn over de manier waarop ze binnen dit taakveld behandeld worden, of waar communicatie simpelweg ontbreekt.

Dit is extra wrang gezien het feit dat Raalte nog niet zo lang geleden de best bestuurde gemeente van Nederland was, en we prijzen ons gelukkig dat het onderwerp "Woningbouw" buiten deze portefeuille is gelaten.

Het vertrek van Ben Nijboer als wethouder was de kans op verbetering, maar ondanks aandringen van de raad op wijziging van portefeuilles werd Ruimtelijke Ordening neergelegd bij een portefeuillehouder die Raalte niet kent, en die bij niemand in Raalte bekend is.

Wij betreuren dit.

Sport en Cultuur

Sport en Cultuur zijn van groot belang voor onze samenleving.

Voor sport geldt dat het niet alleen voor heel veel mensen een bron van vermaak is, maar het levert ook een bijdrage aan onze gezondheid, en het kan dan ook worden beschouwd als een wezenlijk onderdeel van het gezondheidsbeleid. Niet alleen bespaart dit uiteindelijk kosten, omdat mensen gezonder zijn, het draagt er vooral ook toe bij dat we in prettiger omstandigheden ouder worden. Net als alle andere voorzieningen, zoals wegen en openbaar groen, kost dat geld. Dat heeft de PvdA er graag voor over.

Het CDA heeft een motie voorbereid voor extra inzet van buurtsportcoaches ten behoeve van de implementatie van het Athletic Skills Model (ASM). Wij juichen de ontwikkeling van ASM toe, en dienen deze motie graag mede in.

Ook cultuur draagt bij aan de leefbaarheid van onze omgeving. Het is geen luxe dingetje, maar het verbindt ons, houdt ons een spiegel voor, zet ons aan het denken en lokt creativiteit uit.

Ook dit is een onderdeel waaraan al onze jongeren moeten kunnen meedoen.

Wij zijn blij met de vaststelling van het Cultuurbeleidsplan, waarmee ambities voor de komende periode zijn vastgelegd.

Conclusie

De PvdA kan zich op veel punten vinden in de begroting, maar er zijn, zoals aangegeven, ook keuzes waarmee we het niet eens zijn.

We zullen ook in 2026 vanuit onze eigen visie en overtuiging op deze punten met u in discussie gaan. En dat doen we, zoals u dat van ons gewend bent, op een constructieve manier.

Uiteindelijk zitten we er allemaal voor hetzelfde doel: “een krachtig Raalte waarin grote en kleine kernen leefbaar worden gehouden. Een samenleving waarin alle inwoners en partijen de ruimte krijgen om mee te denken en te doen. Een gemeente waarin de zorg voor elkaar blijft bestaan.”